

На основу члана 6. став 1. Уредбе о заступнику Републике Србије пред Европским судом за људска права („Службени гласник РС“, број 61/06 –пречишћен текст) објављује се, на српском и енглеском језику, Одлука Европског суда за људска права по представи број 21811/09 – Илић против Србије, која гласи:

„ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЉУДСКА ПРАВА

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

У ВЕЗИ СА ДОПУШТЕНОШЋУ

Представке број 21811/09

Милосав ИЛИЋ против Србије

Европски суд за људска права (Друго одељење), на седници већа одржаној 14. септембра 2010. године у саставу:

Françoise Tulkens, *председник*,
Ireneu Cabral Barreto,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
András Sajó,
Işıl Karakaş,
Guido Raimondi, *судије*,

и Stanley Naismith, *секретар Одељења*,

Имајући у виду предметну представку која је поднета 5. септембра 2005. године,
Имајући у виду одлуку да се предметној представи да предност према Правилу 41. Пословника Суда,

Имајући у виду одлуку да се примени члан 29. став 3. Конвенције и допуштеност и основаност предмета разматра заједно,

Имајући у виду запажања која је поднела Тужена држава и запажања која је као одговор поднео подносилац представке,
После већања, изриче како следи.

ЧИЊЕНИЦЕ

1. Подносилац представке, г. Милосав Илић, је држављанин Србије рођен 1950. године и живи у Крушевцу. Пред Судом га је заступао г. Р. Димитријевић, адвокат из Крушевца. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник г. С. Царић.

А. Околности предмета

2. Чињенице предмета, како су их странке изнеле, могу се сумирати на следећи начин.

1. У вези са Дафимент банком

3. Подносилац представке је 8. децембра 1992. године, односно 8. јануара 1993. године уложио 14.000 и 10.033,94 немачких марака са орочењем на одређено време код филијале Дафимент банке у Београду.

4. Наведена банка је била једна од приватних банака „пирамидалног система“ банака које су у то време постојале у Србији, које су били добре познате по томе што су нудиле изузетно високе каматне стопе (у случају подносиоца представке 15% и 18% месечно).

5. По истеку важности уговора о ороченој штедњи, Дафимент банка је одбила да му врати средства и исплати уговорену камату.

6. Изгледа да је 10. априла 2002. године подносилац представке пријавио потраживање код Привредног суда у Београду, судског органа задуженог за текући поступак ликвидације наведене банке.

7. После финансијске пропасти пирамидалног система у Србији, као и претходне несолвентности једног броја других банака, у серији закона усвојених 1998. године и 2002. године, држава је прихватила да девизну штедњу у тим банкама претвори у јавни дуг и одредила временски оквир, модалитете и износе који ће се враћати њиховим бившим штедишама. У вези са Дафимент банком, држава је прихватила да врати предметне улоге до 2016. године, према плану исплата и у одређеним фиксним годишњим износима. Предметни улози се умањују за све износе које су штедише добиле пре покретања поступка ликвидације и за доспелу камату.

8. Испоставило се да је предметна банка у међувремену подносиоцу представке исплатила извесну доспелу камату. Међутим, нејасно је да ли је тај износ једнак првобитно уложеним средствима.

2. У вези са Српско-моравском банком

9. У периоду од 9. октобра 1992. године до 15. марта 1993. године подносилац представке је уложио на орочено укупно 44.800 немачких марака и 1.800 швајцарских франака код филијале Српско-моравске банке у Врњачкој Бањи.

10. И та је банка била једна од приватних банака „пирамидалног система“ банака које су у то време постојале у Србији и биле добре познате по томе што су нудиле изузетно високе каматне стопе (у случају подносиоца представке 14%, односно 17% месечно на шест месеци).

11. По истеку важности уговора о ороченој штедњи, Српско-моравска банка је одбила да му врати средства и исплати уговорену камату.

12. Испоставило се да је 22. јула 1993. године Народна банка Југославије забранила рад Српско-моравске банке.

13. Подносилац представке је 16. септембра 1994. године добио пресуду Општинског суда у Крушевцу, којом се банци налаже да му врати средства заједно са доспелом каматом. Испоставило се да је ова пресуда касније постала правоснажна и извршна.

14. Народна банка је 5. децембра 1994. године наводно затражила покретање стечајног поступка у вези са Српско-моравском банком пред Привредним судом у Краљеву.

15. Неодређеног дана после тога, подносилац представке је пријавио своје потраживање код тог суда.

16. Привредни суд у Краљеву је 6. марта 2000. године обуставио стечајни поступак, закључивши да су средства банке безначајна, и наложио да се банка избрише и регистра активних правних лица. Улози у иностраној валути нису никада претворени у јавни дуг.

Б. Релевантно домаће право

Закон о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана (објављен у „Службеном листу Савезне Републике Југославије – Сл. лист СРЈ“ – бр. 59/98, 44/99 и 53/10)

17. Чланови 1, 2, 3 и 4. су предвиђали да се сва девизна штедња уложена код „овлашћених банака“ пре 18. марта 1995. године претвара у јавни дуг.

18. Према члану 10. обавеза државе у том смислу се мора у потпуности измирити до 2012. године исплатом одређених износа, плус камате, и према одређеном временском оквиру.

19. Члан 22. је предвиђао да се, почев од ступања на снагу овог Закона (12. децембра 1998. године), „сви нерешени судски спорови, укључујући и судске поступке за извршење, којима је циљ наплата девиза обухваћених овим Законом обустављају.“

2. Закон о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана (објављен у „Сл. листу СРЈ“, број 36/02).

20. Ови Законом је опозван горе наведени закон. Њиме се мења временски оквир за измирења предметног дуга (са 2012. године на 2016. годину) и одређују

измењени износи, плус камата, који ће се исплаћивати годишње. Он је касније измењен два пута, али су се те измене односиле на споредна питања која немају везе са горе описаним статусом штедиша.

3. Закон о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код Дафимент банке АД, Београд, у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код Банке приватне привреде Црне Горе АД, Подгорица (објављен у „Сл. Листу СРЈ“, број 36/02)

21. Члан 1. наводи да се сва девизна штедња уложена код Дафимент банке, као једне од „овлашћених банака“, у почетку признавала као део јавног дуга по основу Закона описаног у ставовима 17 – 19. у горњем тексту.

22. Према чл. 2 и 4., који дају више детаља у вези са девизном штедњом посебно у односу на Дафимент банку, држава се обавезала да ће до 2016. године исплатити улоге, према плану и у одређеним фиксним годишњим износима. Доспела камата и све исплате које су штедише добиле пре покретања поступка ликвидације одузимају се од предметних улога.

23. Према члану 12., штедише банке могу користити своје улоге претворене у обвезнице Владе да би платили порез, односно према чл. 11 и 13., пре наведеног рока, у одређене сврхе као што су откуп државне имовине, учешће у приватизацији државних предузећа и банака, као и под извесним условима и до одређеног износа, за плаћање лечења, лекова и трошкове сахране.

24. У складу са чл. 9 и 10., штедише банке могу продати наведене обвезнице на берзи или другим банкама и појединцима. Та продаја не подлеже опорезивању.

25. Овај Закон је на снази од 4. јула 2002. године. Он је касније једном измењен, али положај штедиша није измењен тим изменама.

ПРИТУЖБЕ

26. Подносилац представке се ослања на чл. 6 и 13. Конвенције, као и на члан 1. Протокола број 1. Он се у суштини, међутим, жали на: (а) стално одбијање Тужене државе да му врати сву његову девизну штедњу уложу коју је уложио код Дафимент банке, заједно са првобитно уговореном каматом; (б) што му је стално било ускраћено делотворно домаће правно средство у вези са претходном притужбом; и (в) што је Тужена држава стално одбијала да му исплати сву његову девизну штедњу уложу коју је уложио код Српско-моравске банке и због неизвршења правоснажне пресуде донете против те банке.

ПРАВО

А. Наводна повреда члана 1. Протокола број 1 у вези са штедњом подносиоца представке код Дафимент банке

27. Ослањајући се на члан 1. Протокола број 1, подносилац представке се првенствено жалио на стално одбијање Тужене државе да му моментално исплати

сву његову девизну штедњу уложу коду Дафимент банке, заједно са првобитно уговореном каматом.

28. Влада је навела да је притужба подносиоца представке некомпатибилна *ratione temporis* зато што је релевантно законодавство о девизној штедњи усвојено пре него што је Србија ратификовала Конвенцију и Протокол број 1 уз њу. Влада је такође навела да подносилац представке није исцрпео сва делотворна домаћа правна средства како се захтева чланом 35. став 1. Конвенције. Он посебно није покренуо парнични поступак против Дафимент банке пре усвајања релевантног закона.

Алтернативно, она је тврдила да је притужба очигледно неоснована. Њена првенствена тврдња је да је држава била суочена са великом финансијском кризом и да у суштини није имала избора већ да усвоји законе чији је циљ био заштита јавног интереса, нпр. ликвидности државе. Влада је даље нагласила да је такозвани „пирамидални систем“ банака добро познат по томе што нуди изузетно високе каматне стопе, које су многим штедишама донеле више новца него што су првобитно уложили. Према томе, Влада је својим законодавством предвидела (види ст. 21 – 25. у горњем тексту) да се доспела камата и исплате које су штедише Дафимент банке добиле пре покретања поступка ликвидације одузимају од њихових улога. Влада је тврдила да ове законодавне мере не представљају претерано оптерећење за подносиоца представке, већ имају за циљ да регулишу положај великог броја власника девизних улога и начело правичности.

29. Подносилац представке се није сложио са примедбама Владе у вези са допуштеношћу. Он је нагласио да се његова представка односи на ситуацију која траје. У вези са примедбом због неисцрпљења правних средстава, подносилац представке је такође тврдио да се пред овим Судом није жалио због одбијања банке да му исплати његове улоге, заједно са доспелом каматом, већ само на садржај наведеног законодавства, које није предвиђало моменталну исплату средстава од стране државе. Штавише, подносилац представке је оспорио ове законодавне мере, сматрајући их флагрантним кршењем начела мирног уживања имовине. Он је остао при ставу да би требало да има право на моментално располагање свим својим улозима код „Дафимент“ банке, како би могао да их инвестира и тако повећа своје богатство.

30. У вези са закључцима наведеним у даљем тексту, Суд прво сматра да није неопходно да разматра питања временске надлежности или исцрпљења домаћих правних средстава од стране подносиоца представке.

31. У вези са алтернативним аргументом Владе, Суд прво сматра да оспорене мере, у оној мери у којој погађају штедњу подносиоца представке, представљају контролу коришћења имовине (види, уз одговарајуће измене, *Трајковски против Бивше Југословенске Републике Македоније* (одлука), број 53320/99, 7. март 2002. године, стр. 12).

32. У вези са моменталним враћањем средстава које је подносилац представке захтевао, Суд је већ разматрао практично исте околности у предмету Молнар Габор против Србије (број 22762/05, ст. 43 – 51., 8. децембар 2009. године) у вези са банком „непирамидалног система“. Он је, између осталог, утврдио да је с обзиром на тешку реалност српске привреде у релевантном тренутку и широк простор за процену дат државама у вези са питањима која подразумевају економску политику,

спорно законодавство, којим је предвиђено постепено враћање улога у питању, постигло правичну равнотежу између општег интереса заједнице и континуираног законитог потраживања подносиоца представке да добије своју првобитну уштеђевину, као и имовинска права свих других у истој ситуацији као и он. Суд не види ниједан разлог да у овом случају утврди другачије.

33. Суд даље примећује да се Закон који регулише статус штедиша Дафимент банке само незнатно разликује од „општег законодавства о страниој валути“ (види ст. 17 – 20.), посебно у вези са одузимањем доспеле камате и свих плаћања на основу улога које су штедише Дафимент банке већ можда наплатиле. С тим у вези, међутим, став Владе о неопходности спорне законодавне мере чини се оправданим (види, уз одговарајуће измене, *Трајковски против Бивше Југословенске Републике Македоније* (одлука), цитиран у горњем тексту). Дакле, подносилац представке је био укључен у банкарску трансакцију која, по својој природи, подразумева критичан елемент ризика. Очигледно високе каматне стопе требало је да укажу подносиоцу представке на озбиљан ризик пропадања целог система пирамидалне банке у неком тренутку и могућност да неће моћи да наплати ни улоге ни првобитно уговорену камату. Суд сматра да подносилац представке није претрпео „појединачан и претеран терет“ (види *James и други против Уједињеног Краљевства*, 21. фебруар 198. године, став 50., серија А, број 98 и *Трајковски против Бивше Југословенске Републике Македоније* (одлука), цитиран у горњем тексту).

34. У таквим околностима, Суд сматра да су изабрана средства одговарала постизању легитимног циља коме се тежило. Произлази да је ова притужба очигледно неоснована и да се мора одбацити према члану 35. ст. 3 и 4. Конвенције.

Б. Наводна повреда члана 13. Конвенције у вези са штедњом подносиоца представке код Дафимент банке

35. Подносилац представке је даље тврдио да члан 22. Закона описаног у ставу 19. у горњем тексту спречава покретање било какве парнице ради наплате девизне штедње код Дафимент банке, супротно члану 13. Конвенције.

36. Према пракси Суда, члан 13. се примењује само када појединац има „аргументовану тврдњу“ да је жртва повреде права према Конвенцији. У вези са разматрањима у горњем тексту према члану 1. Протокола број 1, Суд не сматра да је подносилац представке имао аргументовану тврдњу у сврхе члана 13., који се према томе не може применити (види *Boyle и Rice против Уједињеног Краљевства*, 27. април 1998. године, став 52., серија А, број 131). Произлази да је овај део представке такође очигледно неоснован у смислу члана 35. став 3. Конвенције и да се мора одбацити сходно члану 35. став 4.

В. Остале притужбе

37. Подносилац представке се даље жалио, ослањајући се на разне чланове, због неизвршења правоснажне пресуде из 1994. године донете у његову корист (види став 13. у горњем тексту), као и на стално одбијање Тужене државе да му надокнади сву његову девизну штедњу депоновану код Српско-моравске банке.

38. Влада је изнела да су притужбе подносиоца представке некомпатибилне *ratione temporis* са одредбама Конвенције, зато што се односе на догађаје, нпр. правоснажна пресуда у питању и касније законодавство које спречава њено извршење, који су настали пре него што је Србија ратификовала Конвенцију 3. марта 2004. године. Штавише, Влада је даље нагласила да Српско-моравска банка није „овлашћена банка“ у сврхе релевантног законодавства (види став 17. у горњем тексту) и да девизна штедња депонована код таквих банака, које нису никада депоновале било каква средства код Народне банке, нису никада претворена у јавни дуг. Најзад, Привредни суд у Краљеву је обуставио стечајни поступак 2000. године и наложио да се ова банка избрише из регистра активних правних лица.

39. Подносилац представке је поново потврдио своје тврдње. Он је посебно тврдио да је Тужена држава наводно задржала девизну штедњу Српско-моравске банке и да и даље има право на извршење пресуде из 1994. године. Он је даље остао при ставу да је ова банка овлашћена да ради у Србији и да је, према томе, Тужена држава требало да примени спорно законодавство и призна девизну штедњу штедиша ове банке за јавни дуг.

40. С тим у вези, Суд прво констатује да Српско-моравска банка није имала посебну дозволу за рад коју издаје Народна банка и да је Народна банка чак забранила рад ове банке 1993. године. Друго, Суд примећује да је спорно законодавство спречавало извршење пресуде подносиоца представке од 12. децембра 1998. године и искључило дејство правоснажне пресуде у питању много раније него што је Тужена држава ратификовала Конвенцију (види став 19. у горњем тексту). Најзад, Суд примећује да, чак и под претпоставком да подносилац представке има неко преостало право на извршење пресуде у питању, Тужена држава није ни у једном тренутку прихватила да девизну штедњу депоновану код ове „неовлашћене финансијске установе“ претвори у јавни дуг, а која је иначе престала да постоји 2000. године због стечаја.

41. Према томе, чак и под претпоставком да су притужбе подносиоца представке комапатибилне *ratione temporis*, Суд сматра да су оне, из горе наведених разлога, некомпатибилне *ratione personae* са одредбама Конвенције у смислу значења члана 35. став 3. и да се морају одбацити сходно члану 35. став 4.

Из ових разлога, Суд једногласно

Проглашава представку недопуштеном.

Stanley Naismith
Секретар

Françoise Tulkens
Председник

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECOND SECTION

DECISION

AS TO THE ADMISSIBILITY OF

Application no. 21811/09
by Milosav ILIĆ
against Serbia

The European Court of Human Rights (Second Section), sitting on 14 September 2010 as a Chamber composed of:

Françoise Tulkens, *President*,
Ireneu Cabral Barreto,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
András Sajó,
Işıl Karakaş,
Guido Raimondi, *judges*,

and Stanley Naismith, *Section Registrar*,

Having regard to the above application lodged on 5 September 2005,

Having regard to the decision to grant priority to the above application under Rule 41 of the Rules of Court,

Having regard to the decision to apply Article 29 § 3 of the Convention and examine the admissibility and merits of the case together,

Having regard to the observations submitted by the respondent Government and the observations in reply submitted by the applicant,

Having deliberated, decides as follows:

THE FACTS

1. The applicant, Mr Milosav Ilić, is a Serbian national who was born in 1950 and lives in Kruševac. He was represented before the Court by Mr R. Dimitrijević, a lawyer practising in Kruševac. The Serbian Government (“the Government”) were represented by their Agent, Mr S. Carić.

A. The circumstances of the case

2. The facts of the case, as submitted by the parties, may be summarised as follows.

1. As regards the Dafiment Bank

3. On 8 December 1992 and 8 January 1993 the applicant deposited 14,000 and 10,033.94 German Marks, respectively, for a fixed period of time with the Dafiment Bank branch in Belgrade.

4. The said bank was one of a number of privately-owned “pyramid scheme” banks that existed at the time in Serbia, which were well-known for offering extremely high interest rates (in the applicant's case 15% and 18% monthly).

5. After the expiration of the applicant's fixed-period deposit contracts, the Dafiment Bank refused to release his funds or pay him the interest stipulated.

6. On 10 April 2002 the applicant appears to have formally registered his compensation request with the Commercial Court in Belgrade (“*prijavio potraživanje kod Privrednog suda u Beogradu*”), the judicial body in charge of the ongoing liquidation proceedings against the bank in question.

7. Following the financial collapse of the pyramid schemes in Serbia, as well as the prior insolvency of a number of other banks, in a series of Acts adopted in 1998 and 2002, the State accepted to convert the foreign currency deposits in these banks into a “public debt” and then went on to set out the time-frame, modalities and the amounts to be paid back to their former clients. As far as the Dafiment Bank was concerned, the State undertook to release the deposits in question by 2016, according to a schedule and in certain fixed amounts annually. The accrued interest and any payments received by the savers prior to the institution of the liquidation proceedings were to be deducted from the deposits in question.

8. It would appear that a certain accrued interest had in the meantime been paid to the applicant by the bank in issue. It is not clear, however, whether this amount was equal to the sums originally deposited.

2. As regards the Srpsko-moravska Bank

9. Between 9 October 1992 and 15 March 1993 the applicant deposited a total of 44,800 German Marks and 1,800 Swiss Francs for a fixed period of time with the Srpsko-moravska Bank's branch in Vrnjačka Banja.

10. That bank was also one of a number of privately-owned “pyramid scheme” banks that existed at the time in Serbia, which were well-known for offering extremely high interest rates (in the applicant's case 14% and 17% respectively for a period of six months).

11. Following the expiration of his fixed-term deposit contracts, the Srpsko-moravska Bank refused to release the applicant's funds or pay him the interest stipulated.

12. It would appear that on 22 July 1993 the Central Bank (*Narodna banka Jugoslavije*) banned the activities of the Srpsko-moravska Bank.

13. On 16 September 1994 the applicant obtained a judgment from the Municipal Court (*Opštinski sud*) in Kruševac, ordering the bank to release his savings, together with the accrued interest. It would appear that this judgment subsequently became final and enforceable.

14. On 5 December 1994 the Central Bank apparently requested the institution of insolvency proceedings in respect of the Srpsko-moravska Bank before the Commercial Court in Kraljevo.

15. On an unspecified date thereafter, the applicant formally registered his compensation request with that court.

16. On 6 March 2000 the Commercial Court in Kraljevo terminated the insolvency proceedings, concluding that the bank's assets were minute, and ordered that the bank be removed from the register of active legal entities. The foreign currency deposits in the Srpsko-moravska Bank were never converted into a public debt.

B. Relevant domestic law

1. Act on the Settlement of Obligations Arising from the Citizens' Foreign Currency Savings (Zakon o izmirenju obaveza po osnovu devizne štednje građana; published in the Official Gazette of the Federal Republic of Yugoslavia - OG FRY - nos. 59/98, 44/99 and 53/01)

17. Articles 1, 2, 3 and 4 provided that all foreign currency savings deposited with the “authorised banks” before 18 March 1995 were to become public debts.

18. Under Article 10 the State's responsibility in that respect was to be fully honoured by 2012 through the payment of specified amounts, plus interest, and according to a certain time-frame.

19. Article 22 provided that, as of the date of this Act's entry into force (12 December 1998), “all pending lawsuits, including judicial enforcement proceedings, aimed at the collection of the foreign currency covered by this Act shall be discontinued.”

2. Act on the Settlement of the Public Debt of the Federal Republic of Yugoslavia Arising from the Citizens' Foreign Currency Savings (Zakon o regulisanju javnog duga Savezne Republike Jugoslavije po osnovu devizne štednje građana; published in OG FRY no. 36/02)

20. This Act repeals the Act described above. It modifies the time-frame for honouring the debt in question (from 2012 to 2016) and specifies amended amounts, plus interest, to be paid annually. It was subsequently amended on two occasions, but these amendments concerned peripheral issues unrelated to the savers' above-described status.

3. Act on the Settlement of the Public Debt of the Federal Republic of Yugoslavia in Respect of the Citizens' Foreign Currency Fixed Deposit Contracts with the Dafiment Bank AD, Belgrade, undergoing liquidation, as well as their Foreign Currency Deposits with the Private Enterprise Bank AD, Podgorica (Zakon o regulisanju javnog duga Savezne Republike Jugoslavije po ugovorima o deviznim depozitima građana oročenim kod Dafiment banke AD, Beograd, u likvidaciji i po deviznim sredstvima građana položenim kod Banke privatne privrede Crne Gore AD, Podgorica; published in the OG FRY no. 36/02)

21. Article 1 states that all foreign currency savings deposited with the Dafiment Bank, among other “authorised banks”, were initially recognised as part of the public debt by the Act described at paragraphs 17-19 above.

22. Under Articles 2 and 4, which provide more details in relation to the foreign currency savings deposited with the Dafiment Bank in particular, the State undertook to

release the deposits by 2016, according to a schedule and in certain fixed amounts annually. The accrued interest and any payments received by the savers prior to the institution of the liquidation proceedings were to be deducted from the deposits in question.

23. Pursuant to Article 12, the bank's clients may make use of their deposits converted into Government bonds in order to pay taxes or indeed, under Articles 11 and 13, in advance of the said time-frame, for a number of purposes such as buying State property, taking part in the privatisation of State-owned businesses and banks, as well as, under certain conditions and up to a specified amount, for the payment of medical treatment, medication and funeral costs.

24. In accordance with Articles 9 and 10, the bank's clients can sell the said bonds on the stock exchange or to other banks and individuals. Such trading is exempt from all taxation.

25. This Act has been in force since 4 July 2002. It was subsequently amended once, but these amendments did not change the savers' status.

COMPLAINTS

26. The applicant relies on Articles 6 and 13 of the Convention, as well as Article 1 of Protocol No. 1. In substance, however, he complains about: (a) the continuing refusal of the respondent State to release all of his foreign currency savings deposited with the Dafiment Bank, together with the interest originally stipulated; (b) being denied an effective domestic remedy in respect of the previous complaint; and (c) the continuing refusal of the respondent State to “pay back” all his foreign currency savings deposited with the Srpsko-moravska Bank and the non-enforcement of the final judgment rendered against this Bank.

THE LAW

A. Alleged violation of Article 1 of Protocol No. 1 in respect of the applicant's savings deposited with the Dafiment Bank

27. Relying on Article 1 of Protocol No. 1, the applicant primarily complained about the continuing refusal of the respondent State to release instantaneously all of his foreign currency savings deposited with the Dafiment Bank, together with the interest originally stipulated.

28. The Government submitted that the applicant's complaint was incompatible *ratione temporis* since the relevant foreign currency legislation had been adopted before the Serbian ratification of the Convention and Protocol No. 1 thereto. The Government also maintained that the applicant had not exhausted all effective domestic remedies as required by Article 35 § 1 of the Convention. In particular, he had failed to bring a separate civil lawsuit against the Dafiment Bank prior to the adoption of the relevant legislation.

Alternatively, they contended that the complaint was manifestly ill-founded. Their primary submission was that the State had been faced with a large-scale financial crisis and had essentially had no choice but to adopt legislation aimed at protecting the public interest, e.g. the liquidity of State funds. The Government further stressed that the so-called “pyramid scheme” banks were well-known for offering extremely high interest rates, which brought many savers more money than they had initially deposited. Therefore, the Government had prescribed by its legislation (see paragraphs 21-25 above) that the accrued interest and any payments received by the Dafiment savers prior to the institution of the liquidation proceedings were to be deducted from their deposits. The Government argued that these legislative measures do not impose an excessive burden on the applicant, but are aimed at regulating the situation of a large number of foreign currency deposit holders and the principle of equity between them.

29. The applicant disagreed with the Government's admissibility objections. He stressed that his application concerned a continuing situation. As regards the objection about the non-exhaustion of remedies, the applicant also claimed that he had not complained before this Court about the refusal of the bank to pay him back his deposits, together with the interest accrued, but only about the content of the said legislation, which did not provide for the instantaneous release of his savings by the State.

Moreover, the applicant contested the legislative measures, considering them a flagrant breach of the principle of peaceful enjoyment of property. He maintained that he should have the right to the instantaneous disposal of all his deposits in the Dafiment Bank so that he could invest them and thereby increase his wealth.

30. In view of its conclusion below, the Court considers that it is not necessary to examine the issues of its temporal competence or exhaustion of domestic remedies by the applicant.

31. As to the Government's alternative argument, the Court first finds that the contested measures, in so far as they affect the applicant's savings, amount to a control of the use of property (see, *mutatis mutandis*, *Trajkovski v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia* (dec.), no. 53320/99, 7 March 2002, p. 12).

32. As regards the instantaneous release of the funds sought by the applicant, the Court has already considered practically identical circumstances in *Molnar Gabor v. Serbia* (no. 22762/05, §§ 43-51, 8 December 2009) in respect of a “non-pyramid scheme” bank. It found, *inter alia*, that given the dire reality of the Serbian economy at the relevant time and the wide margin of appreciation afforded to States in respect of matters involving economic policy, the impugned legislation, providing for the gradual reimbursement of the deposits at issue, struck a fair balance between the general interest of the community and the applicant's persisting legitimate claim to his original savings, as well as the property rights of all others in the same situation as him. The Court does not see any reason to hold otherwise in the present case.

33. The Court further observes that the Act which regulates the status of the Dafiment savers differs only slightly from the “general foreign currency legislation” (see paras. 17-20), in particular, as regards the deduction of the accrued interest and any payments from the deposits that the Dafiment savers might already have collected. In this respect, however, the Government's view regarding the necessity of the impugned legislative measure does not appear unreasonable (see, *mutatis mutandis*, *Trajkovski v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia* (dec.), cited above). Indeed, the applicant

had engaged in a bank transaction which, by its very nature, involved a critical element of risk. The obviously high interest rates should have indicated to the applicant the serious risk of the whole pyramidal bank system collapsing at some point and the possibility that he would not be able to collect both his deposits and the interest initially stipulated. The Court considers that the applicant has not suffered an “individual and excessive burden” (see the *James and Others v. the United Kingdom*, 21 February 1986, § 50, Series A no. 98, and *Trajkovski v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia* (dec.), cited above).

34. This being so, the Court finds that the means chosen were suited to achieving the legitimate aim pursued. It follows that this complaint is manifestly ill-founded and must be rejected pursuant to Article 35 §§ 3 and 4 of the Convention.

B. Alleged violation of Article 13 of the Convention in respect of the applicant's savings deposited with the Dafiment bank

35. The applicant further contended that Article 22 of the Act described at paragraph 19 above barred the institution of any new lawsuits aimed at the collection of the foreign currency deposited with the Dafiment Bank, contrary to Article 13 of the Convention.

36. According to the Court's case-law, Article 13 applies only where an individual has an “arguable claim” to be the victim of a violation of a Convention right. Having regard to its considerations above under Article 1 of Protocol No. 1, the Court does not find that the applicant had an arguable claim for the purposes of Article 13, which therefore does not apply (see *Boyle and Rice v. the United Kingdom*, 27 April 1988, § 52, Series A no. 131). It follows that this part of the application is also manifestly ill-founded within the meaning of Article 35 § 3 of the Convention and must be rejected pursuant to Article 35 § 4.

C. Other complaints

37. The applicant further complained, relying on various articles, about the non-enforcement of the final judgment of 1994 rendered in his favour (see paragraph 13 above), as well as about the continuing refusal of the respondent State to reimburse all of his foreign currency savings deposited with the Srpsko-moravska Bank.

38. The Government submitted that the applicant's complaints were incompatible *ratione temporis* with the provisions of the Convention, because they related to events, e.g. the final judgment in question and the subsequent legislation barring its execution, which had occurred before the Serbian ratification of the Convention on 3 March 2004. Moreover, the Government further stressed that the Srpsko-moravska Bank was not an “authorised bank” for the purposes of the relevant legislation (see paragraph 17 above), and that the foreign currency savings deposited with such banks, which had never deposited any funds with the Central Bank, had never been converted into a public debt. Finally, the Commercial Court in Kraljevo terminated the insolvency proceedings in 2000 and ordered that this bank be removed from the register of active legal entities.

39. The applicant reaffirmed his complaints. He argued, in particular, that the respondent State had allegedly kept the foreign currency deposits of the Srpsko-moravska Bank and that he had a continuing right to the enforcement of the 1994 judgment. He maintained, furthermore, that this Bank had been authorised to operate in Serbia and,

therefore, the respondent State should have applied the impugned legislation and recognised the foreign currency deposits of this Bank's savers as a public debt.

40. In this regard, the Court, firstly, notes that the Srpsko-moravska Bank did not have a special operating licence issued by the Central Bank and the latter had even banned its activities in 1993. Secondly, the Court observes that the impugned legislation had barred the enforcement of the applicant's judgment as of 12 December 1998 and extinguished the impact of the final judgment in question well before the respondent State's ratification (see paragraph 19 above). Finally, the Court notes that, even assuming that the applicant has any remaining entitlement to the enforcement of the judgment in issue, the respondent State has never accepted to convert into a public debt the foreign currency deposits held by this "unauthorised financial institution", which, in any event, ceased to exist in 2000 on account of its insolvency.

41. Therefore, even assuming that the applicant's complaints are compatible *ratione temporis*, the Court finds that they are, for the reasons stated above, incompatible *ratione personae* with the provisions of the Convention within the meaning of Article 35 § 3 and must be rejected pursuant to Article 35 § 4.

For these reasons, the Court unanimously

Declares the application inadmissible.

Stanley Naismith
Registrar

Françoise Tulkens
President“